

Budapestre vonatkozó ujságcikkek

Osztályozás

Szerző:

Cím:

81(062)

Irodalmi Tanács
"1958"

Idő:

Személy

Szám

Magyar
Nemzet
1958. XII. 7.

Az Irodalmi Tanács munkája és a magyar irodalmi élet fejlődése

(Hely)

(Idő)

(Köt. v. füz.)

(Oldal)

Az 1956 október–novemberi ellenforradalom leverése után, mintegy másfél esztendővel ezelőtt nevezte ki a forradalmi munkás-paraszt kormány az Irodalmi Tanácsot, amelynek kezdetben 11 tagja volt. Ez a szám később 15-re bővült. Az Irodalmi Tanács — amelynek elnöke Bölöni György lett — kezdetben elsősorban tanácsadó szerv volt; véleményt mondott, állást foglalt mindazokban a kérdésekben, amelyek a magyar írókat, a magyar irodalmat érintették. Az Irodalmi Tanács munkáját, a magyar irodalom szocialista konszolidációját segítette az 1957 márciusában megjelent »Élet és Irodalom« című hetilap. Igen fontos és nehéz szerep jutott a Tanácsnak — rögtön megindulása után — az akkoriban még sok eszmei és szervezeti tisztázatlansággal küzdő könyvkiadás szocialista konszolidálásában. A Tanács megvizsgálta

a könyvkiadók terveit

és észrevételeit eljuttatta a forradalmi munkás-paraszt kormány megfelelő szerveihez. Az, hogy a magyar könyvkiadás ma színvonalasan, gazdagon szolgálja a szocializmus építését, hogy viszonylag gyorsan szabadult meg az eszmei zűrzavar, a nyárspolgári giccs támadásától, az Irodalmi Tanácsnak is köszönhető.

Az Irodalmi Tanács már munkásságának kezdetén szor-

galmazta az új magyar irodalmi folyóiratok létesítését. 1957 őszén — az »Élet és Irodalom«, és színvonalas világirodalmi folyóiratunk, a »Nagyvilág« után — megindult a »Kortárs« című havi folyóirat, amely ma már egyre szilárdabb elvi alapon, magas színvonalon küzd a különböző irodalmi árnyalatokhoz tartozó, és a szocialista fejlődést támogató magyar írók frontjának további kiszélesítéséért.

Az Irodalmi Tanács már működésének első, tapogatózó időszakában is jelentős volt, hiszen az irodalom volt az, amelyet a revizionisták, s a nyílt ellenforradalmárok a leginkább felkavartak. S ahogy — a párt és a kormány vezetésével történő — politikai és gazdasági konszolidáció egyre nagyobb és általánosabb eredményeket hozott, úgy nőtt át, szinte észrevétlenül az Irodalmi Tanács tanácsadó, vélemény-nyilvánító szerepe szervező és mozgósító szereppé. Az Irodalmi Tanács

szervező, mozgósító tevékenységét

tükrözi a több mint 300 magyar írónak az az 1957 szeptemberében született nyilatkozata, amely harcosan elítélte az ENSZ-nél az úgynevezett »magyar ügy« provokatív felvetését. Az Irodalmi Tanács nemcsak tagjai számát, összetételét illetőleg vált egyre szé-

lesebb körűvé, hanem kibővült azoknak a problémáknak a köre is, amelyekkel foglalkozott. Már nem csupán a szépirodalmi könyvkiadás és az irodalmi lapok — oly fontos — kérdéseivel kapcsolatban vállalt bíráló, értékelő, kezdeményező szerepet, hanem foglalkozni kezdett az irodalmi vonatkozású tankönyvekkel, a vidéki írók helyzetével, a magyar irodalom külföldi népszerűsítésével, az egészen fiatal írók felszínre hozásának, nevelésének problémáival, s egyáltalán: a szocializmus mellett tettekkel hitet tevő magyar nép érdekében és érdeklődésén alapuló irodalmi közélet kialakításával.

Az Irodalmi Tanács működésének új, fejlettebb korszaka formailag is nyilvánvalóvá lett, amikor — mintegy két hónappal ezelőtt — megalakultak és munkába kezdtek

az Irodalmi Tanács bizottságai.

A szélesebb közvélemény még keveset tud e bizottságokról és azok feladatairól, pedig több bizottság már eddig is értékes munkát végzett. Az egyes bizottságokat titkárok irányítják, akik az Irodalmi Tanács tagjai, s maguk a bizottságok általában 8–10 tagból állnak. Itt van mindjárt az úgynevezett »Kulturális bizottság«, amelynek az a feladata, hogy a különböző szerveknél, intézmé-

nyeknél (könyvkiadók, radio, film, színházak stb.) képviselje az Irodalmi Tanács álláspontját és a magyar írók érdekeit. E bizottság titkára Goda Gábor s tagjai között ott szerepel Veres Péter, Darvas József, Illés Endre, Juhász Ferenc, Karinyth Ferenc, Barabás Tibor. A fiatal írókkal foglalkozó bizottságnak Simon István költő a titkára, s ez a bizottság azt tekinti feladatának, hogy a fiatal költőket és írókat a szocializmus szellemében nevelje, sajátos érdekeikkel törődjék. Soha annyi — s tegyük hozzá, nívós, értékes, elgondolkodtató — kötet nem jelent meg egészen fiatal írók és költők tollából, mint éppen az elmúlt hónapokban; lapunk is örömmel számolt be több fiatal író, költő kopogtatásáról. Ezekre az eredményekre támaszkodva kívánja folytatni nemes munkáját a bizottság.

A vidéki írókkal

foglalkozó bizottságnak Fodor József, kiváló költőnk lett a titkára. Az Irodalmi Tanács mindig is fellepett a »táj-irodalom« mítosza ellen, ugyanakkor megalakulása pillanatától szorgalmazza a vidéken élő írók helyzetének, megbecsülésének, megszólalási lehetőségeinek megvizsgálását. Az, hogy jelenleg már négy irodalmi folyóirat működik a vidéken — köztük az országos irodalmi élet számára oly hasznos

munkát végző szegedi »Tiszatáj« — nem választható el az Irodalmi Tanács eddigi működésétől. Illés Béla, Mesterházi Lajos, Fodor József, Urbán Ernő és az Irodalmi Tanács más tagjai vidéki utazásaikról, országjárásaikról beszámolva, már eddig is bebizonyították, hogy az úgynevezett »vidéki szemlélet« már régen a múlté, hogy a vidéki értelmiségiek — s köztük az írók — ugyanúgy országos célokat és távlatokat látnak maguk előtt, mint akik a fővárosban élnek és dolgoznak. A vidéki írókkal foglalkozó bizottságra szervezeti szempontból van szükség; elvileg azonban nincs különbség vidéki és fővárosi író között. Magyar írókról van szó, akiknek a párt művelődéspolitikai irányelvei, a marxizmus-leninizmus eszméi segítségével, egymást támogatva, együtt kell elérkezniük

az eszmeiség és a művészi színvonal

magaslataira. Fontos munkát végez a gazdasági és szociális bizottság, amelynek Földeák János a titkára, a műfordítói szakosztály Kardos László vezetésével és a külföldi kapcsolatokat ápoló bizottság, amelyet a tanács elnöke, Bölöni György irányít. Az a helyzet ugyanis, hogy — bár a magyar irodalom soha nem volt olyan népszerű a Szovjetunióban és a többi népi demokráciában, mint éppen ma — az »irodal-

mi diplomácia« terén még számos tennivaló van, például az is, hogy minden külföldi képviselőtünkben megfelelően képzett, nyelveket tudó, művelt emberek népszerűsítsék a magyar kultúra, a magyar irodalom értékeit. A bizottság — amelynek tagjai között ott szerepel a többi között Illés Béla, Gyergyai Albert, Csuka Zoltán, Gereblyés László, Tolnai Gábor, Fáy Árpád — komoly, alapos munkatervet dolgozott ki.

Az Irodalmi Tanács bizottságai között szerepel egy klubbizottság is — titkára: Murányi-Kovács Endre — s végül, de nem utoljára a vitabizottság, amelyet a tanács egyik legaktívabb tagja, Mesterházi Lajos vezet.

A vitabizottság

— tagjai közül említsük meg Szabó Pált, Király Istvánt, Remenyik Zsigmondot, Sötér Istvánt, Simó Jenőt, Gergely Sándort, Rényi Pétert — adja majd meg a nemsokára meginduló klubélet igazi tartalmát. A bizottság eddig egy vitát rendezett: a művelődéspolitikai irányelvekről. E vita előadója Mesterházi Lajos volt. A bizottság december 15-én, az Irodalmi Tanács Bajza utcai helyiségében vitát rendez a »népi« írók problémáiról,

Budapestre vonatkozó ujságcikkek

Osztályozás

Tárgy

301.8

Hely

(339)

Idő

"1958"

Személy

Helyszám

Szerző:

Cím:

Forrás:

(Hely)

(Idő)

(Köt. v. füz.)

(Oldal)

amelynek *Király* István lesz a vitavezetője. Ide meghívják az érdekelt írókat és a bizottságnak az a törekvése, hogy a vita kötetlen formája, baráti, őszinte hangvétele tovább fejlessze a szocializmust igenlő magyar írók különböző árnyalatainak baráti együttműködését. Januárban — *Darvas* József vezetésével — vita lesz a volt írószövetségben kialakult revizionista nézetek és törekvések történetéről és tanulságairól, aztán a fiatal írók, majd a vidéki írók sajátos problémáiról esik szó. Műfaji, esztétikai előadások és viták is lesznek természetesen; a vitabizottság részletes programot dolgoz ki ezekre vonatkozólag.

Az Irodalmi Tanács lendületes munkába kezdett bizottságai, s maga a tanács arra törekszik, hogy tevékenységével is olyan helyzetet teremtsen, amely lehetővé teszi a Magyar Írók Szövetségének megalakulását. Az általános politikai és gazdasági konszolidáció nagy eredményei, a legutóbbi választási győzelem jogos reményekkel bízhatnak a magyar irodalmi közelet további fejlődését illetően is.